

Receptų pratęsimo vaistinėse laukia ne tik pacientai, bet ir gydytojai:
tai padėtų suvaldyti srautus

Prasidėjus peršalimo ligų sezonui ir nesitraukiant pandemijai nuo pacientų antplūdžio dūstančios pirminės sveikatos priežiūros įstaigos pastebi, kad daug žmonių ateina tik prasitęsti vartojamų vaistų receptų, o išsami gydytojo konsultacija jiems nebūtina. Šeimos gydytojų teigimu, suteikus galimybę receptus prasitęsti vaistinėse, srautai gydymo įstaigose sumažėtų, o pacientai išvengtų sveikatai pavojingų situacijų.

Pasak Lietuvos šeimos gydytojų profesinės sąjungos pirmininkės, šeimos gydytojos Almos Astafjevos, labai dažnai pas šeimos gydytoją registruojamasi tik dėl vaistų recepto pratęsimo.

„Pavyzdžiui, pacientas serga arterine hipertenzija, daug metų vartoja vieną ir tą patį receptinį vaistą, kurio receptui pasibaigus jis vien dėl to turi registruotis pas šeimos gydytoją. Perkėlus šią paslaugą į vaistines, vaistininkas matytų, kad žmogus vartoja tą patį vaistą, gydymas nekoreguojamas, būklė stabili, tad receptą pratęstų. Nuo to pacientams palengvėtų vaistų pasiekiamumas, o gydytojai galėtų daugiau dėmesio skirti sergantiems. Be abejo, gali būti išimčių, kuomet pratęsti recepto be gydytojo apžiūros negalima, tačiau tokius pacientus gydytojai galėtų individualiai įvertinti, skirti reguliarius patikrinimus, be to, tokių atvejų yra mažuma“, – komentuoja A. Astafjeva.

Traktuojami kaip ekstriniai pacientai

Kad pacientams yra itin svarbi galimybė prasitęsti kompensuojamųjų vaistų receptus vaistinėse, pritaria ir pacientų organizacijų atstovai. Vida Augustinienė, Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybos pirmininkė, sako žinanti ne vieną atvejį, kai pandemijos metu negalėdami patekti pas gydytojus dėl recepto pratęsimo, pacientai laikinai ar net visam laikui nutraukia vaistų vartojimą.

„Vizitą pas šeimos gydytoją dėl recepto pratęsimo reikia planuoti, tačiau priartėjus apsilankymo laikui pacientams neretai būna sunku prisiskambinti į gydymo įstaigas, be to, kai kurie tiesiog pamiršta, kad reikia registruotis, ir prisimena tik tada, kai turimi vaistai jau baiginėjasi ar būna pasibaigę. Tuomet taupydami vaistus pradeda juos gerti kas antrą dieną arba jiems pasibaigus nebevartoja visai. Kai kurių lėtinių ligų atveju toks savivaliavimas ir nustatytos gydymo tvarkos nesilaikymas gali sukelti sveikatai pavojingas situacijas“, – įsitikinusi V. Augustinienė.

Jai antrina ir A. Astafjeva, sakydama, kad jei žmogus serga lėtinėmis ligomis, ypač cukriniu diabetu ar širdies ir kraujagyslių ligomis, tai vaistų vartojimo tęstinumas yra būtinas. Paciento sprendimas kad ir laikinai nutraukti vaistų vartojimą ir laukti vizito pas gydytoją

Receptų pratęsimo vaistinėse laukia ne tik pacientai, bet ir gydytojai:
tai padėtų suvaldyti srautus

gali baigtis kritine būkle.

„Cukriniu diabetu sergantys ir vartojantys insuliną pacientai šeimos gydytojams tampa ekstriniai ligoniai. Neretai tokie pacientai, ypač vyresnio amžiaus, paskutinę minutę susizgrimba, kad nebeturi nei vaisto, nei galiojančio recepto. Tuomet jie skambina šeimos gydytojui, kuris negali palikti paciento be insulino, nesvarbu, ar tai laikas po darbo valandų, ar savaitgalis, ieškoma kito gydytojo, galinčio pratęsti receptą ar skirti insuliną, nes palikti tokį pacientą be gydymo yra labai pavojinga“, – aiškina šeimos gydytojų profesinės sąjungos pirmininkė.

Trūksta tik teisinio reglamentavimo

Už galimybę kompensuojamųjų vaistų receptus prasitęsti vaistinėse pasisako ir patys šalies gyventojai – 70 proc. gyventojų, dalyvavusių bendrovės „Spinter tyrimai“ vykdytoje apklausoje, mano, kad kompensuojamųjų vaistų recepto pratęsimas vaistinėje būtų naudinga paslauga.

Pasak Lietuvos vaistinių asociacijos vadovės Kristinos Nemaniūtės-Gagės, vaistinės teikti tokią paslaugą visiškai pasiruošusios, tereikia, kad būtų pakeistas teisinis reglamentavimas.

„Pandemija parodė, kad vaistininkams galima patikėti atlikti ir daugiau paslaugų, kurias anksčiau būdavo galima gauti tik sveikatos priežiūros įstaigose. Receptų pratęsimas būtų dar vienas logiškas žingsnis, kurio šalies gyventojai laukia, o vaistininkai jam pasirengę. Juo labiau, kad įrankis – e. sveikatos sistema – yra, pakanka tik teisės aktų pakeitimo praplečiant vaistinėse teikiamų paslaugų sąrašą“, – komentuoja K. Nemaniūtė-Gagė.

Jos teigimu, receptus vaistinėje būtų galima pratęsti dviem atvejais. Vienas atvejis, kai gydytojas e. sveikatos sistemoje išrašytą ilgalaikį receptą, pažymėtų, kad gydymo kurį laiką nereikia keisti, o vaistininkai tokius receptus pratęstų ir įrašytą informaciją apie pratęsimą bei išduotus vaistus. Kitas atvejis – kai nespėjęs laiku patekti pas gydytoją pacientas pritrūksta vaistų. Vaistininkas tokiu atveju pratęstų e. sveikatos platformoje matomą buvusį kompensuojamojo vaisto receptą mėnesiui ir išduotų vaistą, kad jo užtektų iki pacientui nuvykstant pas gydytoją.

„Šiuo metu panašus būdas jau veikia, tačiau pacientai negauna jiems priklausančios kompensacijos vaistams ir turi mokėti visą vaisto kainą. Tokia situacija kartais lemia, kad vaistas neįsigyjamas ir gydymas laikinai nutraukiamas, o tai nepadedą užtikrinti būtinos ligos kontrolės“, – akcentuoja pašnekovė.

Receptų pratęsimo vaistinėse laukia ne tik pacientai, bet ir gydytojai:
tai padėtų suvaldyti srautus

Remiantis Europos vaistininkų sąjungos informacija, receptų pratęsimo vaistinėje paslauga yra teikiama 19-oje Europos Sąjungos valstybių.

